

Notat om pressens adgang til stemmelokaler - fra magistratens møde 07.03.2022:

g) Notits om pressens adgang til stemmelokaler på en valgdag

En notits fra forvaltningen om pressens adgang til stemmelokaler på en valgdag blev taget til efterretning. idet valgstyrene på de enkelte afstemningssteder forud for kommende valg mv. orienteres om regelsættet.

Notits om pressens adgang til stemmelokaler på en valgdag

Valgbestyrelsen anmodede efter kommunalvalget den 16. november 2021 forvaltningen om et kort notat om pressens adgang til stemmelokalerne, herunder om interviews med kandidater mv.

Jura kan i den anledning henvise til Indenrigs- og Boligministeriets vejledning af 16. juni 2021, jf. pkt. 7.10 og pkt. 7.4 og pkt. 7.5 på baggrund af den centrale bestemmelse i valglovens § 56:

"§ 56. Valgstyrene kan bestemme, at der i stemmelokalet foruden de personer, som forestår afstemningen, kun må opholde sig vælgere, der skal afgive stemme. Endvidere kan valgstyrene begrænse antallet af tilstedeværende vælgere, når ordensmæssige hensyn kræver det. Valgstyrene påser, at vælgerne ikke udsættes for valgagitation i valglokalerne eller andre steder i umiddelbar tilknytning hertil. De tilstedeværende skal i øvrigt rette sig efter valgstyrernes anvisninger."

I valglovskommentaren, jf. side 384 til bestemmelsen i valglovens § 56, er anført således:

"Bestemmelsen er en ordensforskrift, der giver valgstyrene på et afstemningssted en bemyndigelse til at begrænse eller helt at afvise, at andre end vælgere, der skal afgive stemme, og personer, der forestår afstemningen, må opholde sig på afstemningsstedet."

I den forbindelse bemærkes, at borgmesteren som formand for kommunalbestyrelsen hører blandt de personer, der forestår afstemningen, og derfor har ret til at opholde sig i stemmelokalerne, også selv om borgmesteren ikke virker som vælger eller tilforordnet vælger, jf. kommentaren, side 385.

Ministeriets vejledning herom:

"7.10. Pressens adgang til stemmelokalerne

Det er valgstyrene på vedkommende afstemningssted, der som ansvarlige for afstemningen på valgdagen afgør, om og på hvilken måde pressen, herunder tv-reportagehold, skal have adgang til et stemmelokale.

Valgstyrene skal sikre, at pressen ikke får adgang til lokalerne på en måde, der strider mod stemmehemmeligheden. Pressen må derfor under ingen omstændigheder overvære en vælgers stemmeafgivning i stemmerummet, hvor kun vælgeren og de, der efter loven må give vælgeren den nødvendige personlige bistand til stemmeafgivningen, må være til stede, se lovens § 54, stk. 1, og § 55. I de tilfælde, hvor en vælger får lov til at stemme uden for stemmelokalet, må pressen heller ikke overvære vælgerens stemmeafgivning. Pressen må heller ikke se, hvad en vælger har stemt, inden vælgeren lægger stemmesedlen i stemmekassen, da vælgeren skal folde stemmesedlen sammen på en sådan måde, at ingen kan se, hvilket parti (kandidatliste) eller hvilken kandidat vælgeren har stemt på, se lovens § 54, stk. 3. Dette gælder, uanset om vælgeren udtrykkeligt ønsker, at andre kan se, hvad vælgeren har stemt. Vælgeren kan altså ikke bestemme, at andre skal se den udfyldte stemmeseddel, før den bliver lagt

Valgstyrerne skal også sikre, at pressen ikke får adgang til stemmelokalerne på en måde, der strider mod forbuddet i lovens § 56 mod valgagitation eller anden form for holdningsmæssig påvirkning i valglokalerne eller andre steder i umiddelbar tilknytning hertil, se afsnit 7.5. og 7.9. Hvis pressen får adgang til stemmelokalerne, skal valgstyrerne sikre, at pressen først henvender sig til vælgerne, efter at disse har stemt, at vælgerne kun afbildes/medvirker i reportagen efter eget ønske, og at reportagen fra stemmelokalerne ikke får karakter af valgagitation eller anden form for holdningsmæssig påvirkning over for de vælgere, der er til stede i lokalet.

Valgstyrerne skal endvidere sikre, at pressens eventuelle tilstedeværelse kan ske uden gene eller ulempe for vælgerne under hensyn til valghandlingens uforstyrrede afvikling i ro og orden.

Indenrigs- og Boligministeriet skal i den forbindelse og på baggrund af valgklager ved folketingsvalget den 18. juni 2015 over mediernes interviews med partiledere på valgsteder henstille, at valgstyrerne er særligt opmærksomme på, at mediernes interviews med bl.a. partiledere ikke må foregå på en sådan måde, at de er til gene for andre vælgere, f.eks. ved at disse bliver filmet mod deres vilje, eller at adgangsvejene blokeres.

Valgstyrerne bedes ligeledes være særligt opmærksomme på, at det vil kunne have karakter af holdningsmæssig påvirkning, såfremt politikere interviewes i valglokalerne.

Valgstyrernes afgørelse af, om og i bekræftende fald på hvilke betingelser det kan tillades, at pressen er til stede under afstemningen, skal træffes i overensstemmelse med almindelige grundsætninger om saglighed og ligebehandling i forvaltningen med henblik på at sikre afstemningens uforstyrrede varetagelse.

7.4. Opretholdelse af ro og orden i stemmelokalerne

Ifølge lovens § 56 kan valgstyrerne bestemme, at det ud over de personer, der står for afstemningen, kun er de vælgere, der skal afgive stemme, der må opholde sig i stemmelokalet. Valgstyrerne kan også begrænse antallet af de vælgere, der må være til stede, når hensynet til ro og orden i stemmelokalerne kræver det. De tilstedeværende skal rette sig efter valgstyrernes anvisninger.

Tidligere havde de opstillede kandidater (og for hver kandidat en vælger, som kandidaten havde udpeget for valgstyrerne) en særlig ret til at opholde sig i stemmelokalet. Denne regel er ophævet. Det har dog ikke med ophævelsen af reglen været hensigten at ændre eventuelle lokale traditioner for, at kandidater og deres eventuelle repræsentanter kan være til stede på afstemningsstederne, men det vil alene bero på valgstyrernes beslutning, om og i hvilket omfang de pågældende må være til stede på afstemningsstederne.

Borgmesteren (formanden for valgbestyrelsen) hører til de personer, der står for afstemningen, og har derfor ret til at opholde sig i stemmelokalerne.

Den person, en vælger selv har udpeget til at yde sig personlig bistand til stemmeafgivningen, hører ikke til de personer, der står for afstemningen, og kan derfor bortvises af valgstyrerne, når hensynet til ro og orden i stemmelokalerne kræver det, se afsnit 7.3.3.

7.5. Valgagitation eller anden form for holdningsmæssig påvirkning er ikke tilladt i valglokalerne m.v.

Valgstyrerne skal sørge for, at vælgerne ikke bliver udsat for valgagitation eller anden form for holdningsmæssig påvirkning i valglokalerne eller andre steder i umiddelbar tilknytning hertil, se lovens § 56, 3. pkt.

Påbuddet for valgstyrerne om at sørge for, at vælgerne ikke bliver udsat for valgagitation, gælder efter bestemmelsen også enhver anden form for holdningsmæssig påvirkning. Der er tale om en kodificering af de almindelige valgtretlige grundsætninger om neutralitet med hensyn til de ydre omstændigheder ved valghandlingens afvikling.”

Det er således valgstyrelserne, der på det enkelte afstemningssted skal påse, at vælgerne ikke udsættes for valgagitation eller anden form for holdningsmæssig påvirkning i valglokalerne eller andre steder i umiddelbar tilknytning hertil, jf. valglovens § 56.

I valglovscommentaren, jf. side 385, er det anført således til valglovens § 56:

"Valgstyrelserne skal sikre, at medierne ikke får adgang til stemmelokalerne på en sådan måde, at det strider mod stemmehemmeligheden."

Det er altså valgstyrelserne på det enkelte afstemningssted, der skal sikre valghandlingens neutralitet.

Om der er adgang for kandidater og presse til valglokalerne og på hvilke vilkår, tilkommer valgstyrelserne på valgstedet at afgøre efter en konkret saglig vurdering og naturligvis i respekt for lighedsgrundsætningen, således at alle kandidater behandles lige, jf. ovenfor.

Det forhold, at en kandidat møder op på et afstemningssted og evt. afgiver sin stemme og bliver interviewet af pressen herom, er ikke i sig selv nødvendigvis valgagitation.

Som det fremgår af vejledningen, jf. det citerede fra pkt. 7.10 ovenfor, skal vælgere kun afbildes/medvirke i reportage efter eget ønske, f.eks. i forbindelse med kandidatinterviews.